

HORVÁTH ILDIKÓ

Gubancos randevú

„Időnként úgy éreztem, hogy megnyílik mellettem a föld, és egy rettenetes örvény szélén állok. Az örvényt azért mégsem kell szóról szóra vennem, sose láttam ezt az örvényt, nem volt vízióm, csak éppen tudtam, hogy ott van az örvény. Illetve azt is tudtam, hogy nincs ott, csak képzelem, hiszen tudod, milyen komplikáltak ezek a dolgok.”

(Szerb Antal: *Utas és holdvilág*)

Crossing over*. Így nevezték el azt a bűvészmutatványt megszegyenítő frenetikus mozzanatot, amikor fogantatásunk pillanatában kialakulunk, összeállunk, mint egy visszafelé forgatott ősrobbanás. Abban a minutumtöredékben valósul meg létünk ígérete. A lény, akivé válunk. Hajunk színe, arcvonásaink, szabálytalanságaink, nyugtalanító hajlamaink. Akkor dől (dül?) el, hogy szemed szivárványhártyája olajzöld lesz-e, mint az atyai nagyanyádé volt hajdan, amivel a bajszos-peckes nagyapád szédítette, vagy szeszinű-barna, mint az anyai nagymamádé, aki inkább tekintélyes farával hódított. Hogy örökölsz-e valamit nagyapád zenei tehetségéből, aki hatféle hangszeren játszott, kórust vezetett, és majd' mindig eltalálta a *Játék és muzsika tíz percben* feladványait, vagy ritmusérzéked-hallásod a botfülű, zöld szemű nagyanyádét idézi. Hogy nagynénéid rákos burjánzó magvai ott lapulnak-e benned is, vagy inkább a gutaütés veszélye fenyeget, mint anyai unokabátyádat. Hogy apai dédnagyapád részéről az örmény vér ott szivárog-e benned nyomokban, lesz-e némi kereskedelmi érzéked, vagy eladnak-kisemmiznek, mint a mindig fellegekben élő anyai dédanyádat.

Meséltek egykor zöld szemű nagyanyám egyik nővéréről, aki akkurátusan gyúrta, majd sirította a leveles tésztát, s ha ne adj' Isten úgy adódott, hogy picit is elszakadt, nagy dérrrel-dúrral az egész masszát a földre hajította, és úgy házipapucsosan csekély száz kilójával mászott rá, lángoló lobonccal gyúrta, passzírozta, míg ki nem fulladt, és fel nem adta...

Egyedül őt találtam, aki kicsit szabálytalan. Igaz, anno nem teregették kirakatba lelki nyavalyáikat.

Igen, újabban az ember leánya gyökereiben is kutakodik! Kromoszómái keveredését is számba veszi. Keresi a hibát ott belül. Hiszen kislánykori álmaiban nem így képzelte... Ilyenkor megmustrálnak alulról-felülről, befújnak, kifújnak, meggyötörnek rendesen... A verdikt: pszichoszomatikus. És terápiára küldenek. Hadd oldódjanak disszonanciáid! Hátha kiderül, milyen szinten van a „blokk”, hová nyúlik vissza dédelgetett „traumád”. Ja, persze, a gye-rekkor, a lélekbugyrászok örökös kutakodási talaja, javában vesézzük azt is.

HORVÁTH ILDIKÓ családorvos, író (1967, Magyarláp). A MOGYE-n végzett, Marosvásárhelyen él. Néhány éve ír. *Prózája jelent meg a Kortárs női hangok c., a Magyar Nők Szövetsége által kiadott pályázati antológiában és egy riportja a Drót Magazinban.*

* átkeresztződés

Tulajdonképpen jólesik. Fakó emlékeket idézni, mesélni egykorvult magamról... Néha mégis feszít a skatulya, a keret. A következtetések, rejtett összefüggések, asszociációk, a meglátás, például hogy nálam az olvasás egyfajta menekülés a valóság elől. Hiába mondom, hogy dehogy, csak irodalombuzi vagyok, akár a fellegekbe járó dédanyám, aki a szennyeskupac tetején elmerülten révedezett Flaubert-könyvével kezében, megfeledezve patakról, mosásról, teregetésről, s ha megszólították, percekbe telt, míg visszaérkezett háztartása szürke-igazába. De aztán megrázta magát, és tette a dolgát. Mégis? Kicsit ilyen lennék én is?

Ötödik éve, hogy veselkedünk. Béklyóba szorító örvényeim, fojtó viaskodásaim, nem alvásaim fél éve... Ha nem történik valami, szép lassan rámelegyünk.

És tudom, nem vagyok ezzel egyedül! Elképzelttem, hogyan zajlik másnál. Görcsös-szorongós szeretkezéseink fülledt hálósobáinkban! Ágyaink és vágyaink... Vágyott gyávaságaink! Semmi bujaság, semmi laza önmegeadás, csupán tolakodó gondok, idétlen félbemaradt ölelések... Ha össze is jönne a Nagy Találkozás, a sorsdöntő randevú, micsoda göcsörtös átkelesztés! Pedig hát nem csak egy kisbaba, egy Ember fogan meg itt, kérem! És ez azért elég nagy felelősség!

Mert mi van, ha bárgyú lesz? Vagy eszelős? Vagy örök merengő, aki majd nem tudja levetkőzni ifjúságának nosztalgiáját, s hiába próbál a mindenkori konvenciókba beletörődve élni, az intézmények és az évek riasztó terrorhada üldözi, oly égetően elvágyódik, maga sem tudja, hová? Vagy épp mi magunk vagyunk ilyenek?! Harmincasan is lázadók, megnyugváásra képtelenek, örök álmokat, kóbor vágyakat hajkurászók, „be nem vállalók”, ahogy a Csernus mondaná... Nem állunk még készen? Ezért nem jön össze?

Merthogy nagy sebbel-lobbal nekivágunk az Életnek, ugye. Házasságnak, családtervezésnek (gyerekprojektnek!). De van, akinél ez a konformálódás dolog nem megy olyan könnyen ám! A megalkuvás a felnőtt léttel. A konzolidálódás. Valami elvész közben. Valami bennreked. Valami megakad...

Istenem, miért nem elég nekünk a hétköznapi elnyűtt bája?!

Vajon ki kellene állni a forgó örvény legszélére, és engedni, hadd zuhanyjunk bele? Segíthet-e egyáltalán ez a kitérkezés-dolog? A felismerések. A miértek. Az önismeret kacskaringói, a „szeresd meg magad”-próbálkozások, az elengedés neheze. Az elfogadás melege.

Vagy vágjunk neki a lombik-akadályugró pályának? Esetleg szánjuk rá magunkat az örökbefogadás-tortúrára? Iratkozzunk fel a listára, találjunk egy kisdedit, akit majd szeretni próbálunk?

És tényleg, tűzön-vízen át? Annyira kell ez nekünk, az anyaság? Abban talán feloldódnak ádáz szorongásaink? Vagy ez is csak egy illúzió, egy kapaszkodó, hátha segítene felnőni végre...

Hónapok óta bűvarkodunk, merülünk, viaskodunk, és igen, időnként iszonyú légszomjak gyötörnek, de talán lassan-lassan helyreözkennek

dolgok. És igen, talán: túl hosszú ideig éltem a felszínen „lelkizés”, öntépelődés nélkül.

Mert lehet, hogy egyszer csak egy közönséges napon valami gátféle felszakad, s mint böhöm jégtáblák zajló tavaszi vizeken, ömlik, zubog, árad kifelé a sok bennrekedt keserű nedű. Talán tényleg feloldódik valami bennünk. Mint önfeledt szerelmekben lényünk veleje.

A minap egy nyugis délután a kislányom nagy odaadással legózott a közelemben. Látom, hogy az építmény, amin munkálkodik, hopp, megbillen – az utolsó legódarabka rossz helyre kerülhetett. Megfogta az egészet, a földre durrantotta, és csekély tíz kilójával rámászott, lángoló lobonccal rúgkapálta szét az egészet, pattogtak, röpültek a legódarabkák, gyúrta-passzírozta a romokat, míg ki nem fulladt..

Döbbenet néztem, ki ez az ismerős-idegen, azon tűnődve, minő rejtély a lényünk, s ki tudja, mi mindent hordozunk még lelkünk delejes zugaiban.